

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/6/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012200062
Dátum vydania rozhodnutia:	09.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7012200062.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: W. B., bytom B., zast. IURISTICO s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Štefánikova 26, Košice, proti žalovanému: Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP, pracovisko Košice, Zádielska 2, Košice, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. AA/2011/O4297 z 02.11.2011, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/11/2012 - 61 z 21. novembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/11/2012 - 61 z 21. novembra 2012 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Rozsudkom krajského súdu bola zamietnutá žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného, ktorý ako druhostupňový správny orgán potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 27.9.2011 č. KE2/2011/25005/1 vydané Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Košice, Pracovisko Košice II podľa § 65 ods. 19 zák. č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a podľa § 104 ods. 1 písm. b), ods. 2 a ods. 3 zák. č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci, o povinnosti žalobkyne vrátiť peňažný príspevok na úpravu bytu vo výške 4 123,14 Eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorý príspevok jej bol priznaný na základe právoplatného rozhodnutia ÚPSVR v Košiciach z 09.01.2008 v sume 3 943,30 Eur a zvýšený rozhodnutím zo 06.03.2008 na požadovanú sumu vrátenia 4 123,14 Eur.

Krajský súd v dôvodoch svojho zamietajúceho rozsudku konštatoval, že žalobkyňa nesplnila zákonné predpoklady na poskytnutie peňažného príspevku, keďže finančné prostriedky nepoužila na základe zákonom stanovených podmienok, ale boli použité za účelom síce rekonštrukcie bytu žalobkyne, avšak nie osobou na to príslušnou a nie podľa ust. § 63 ods. 8 vtedy platného zák. č. 195/1998 Z.z. Krajský súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaného uvedenou v dôvodoch napadnutého rozhodnutia, poukázal na ustanovenia § 63 ods. 8, § 63 ods. 11, 12 zákona o sociálnej pomoci a uviedol, že žalobkyňa bola poučená o povinnosti dokladovať zrealizované stavebné práce, mala splniť notifikačnú povinnosť, že stavebné práce boli riadne zrealizované, čím treba rozumieť aj to, že fyzická alebo právnická osoba má v

predmete činnosti takéto práce, o čom žalobkyňa mala vedomosť, pretože táto zákonná podmienka pri realizácii týchto prác a pri poskytovaní takýchto finančných prostriedkov, ktoré sa vyplácajú z prostriedkov štátu pre účely zdravotne postihnutých ľudí, musí byť splnená. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobkyne, že vzhľadom na svoje ochorenie nemohla rozpoznať svoje konanie, teda nevedela, či práce, ktoré sa realizujú v jej byte vykonáva skutočne firma TIROSTAV alebo niekto iný.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa odvolanie a žiadala ho zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Rozsudok krajského súdu považuje za nepreskúmateľný a vydaný v rozpore so zákonom. Podľa žalobkyne sa súd nevysporiadal ani okrajovo so žiadnou z namietaných skutočností uvedených v žalobe, najmä prečo žalobkyňa nevedela, kto v skutočnosti práce v jej byte vykonával, prečo má len obmedzené rozpoznávacie schopnosti a že vedome nespôsobilá, že jej príspevok bol vyplatený neoprávnene. Z rozsudku nemožno ustáliť, podľa ktorej alternatívy § 104 zák. č. 195/1998 Z.z. v relevantnom znení je žalobkyňa vlastne povinná príspevok vrátiť. V rozsudku sa síce uvádzajú určité odseky § 63, avšak povinnosť vrátiť príspevok je upravená v § 104, ktorý ani vo svojom znení a ani so sebestručnejším výkladom týkajúcim sa riešeného prípadu v rozsudku uvedený nie je. Samotná stručnosť objasnenia skutkového a právneho základu rozhodnutia nemôže viesť k tomu, že z odôvodnenia sa napokon odpoveď na špecifické otázky účastníka nepodáva. Takýto nedostatok odôvodnenia je odňatím možnosti konať pred súdom, pretože účastník nemôže relevantne argumentovať a preto uplatňuje odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) OSP. Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu ďalej uviedla, že záver o nesplnení notifikačnej povinnosti nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pretože vyúčtovanie sa uskutočnilo a práve na základe konečnej faktúry bol príspevok rozhodnutím zo 06.03.2008 zvýšený. Preto uplatňuje aj dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) napriek poučeniu, že tento odvolací dôvod nie je prípustný. Žalobkyňa uviedla, že v žalobe vysvetľovala, že príspevok jej bol vyplatený oprávnené, pretože trpí príslušným zdravotným postihnutím, o príspevok požiadala, uskutočnila sa úprava bytu. Doložila predfaktúru ako aj následnú faktúru, ktoré neboli doteraz stornované, právnická osoba, ktorá vyhotovila doklad o cene má v predmete činnosti vykonávanie stavebných úprav. Prvostupňový súd za rozhodujúcu považoval otázku osoby, ktorá rekonštruovala byt, avšak bez vyhodnotenia všetkých skutočností a ich súvislostí. Súd sa nezaoberal otázkou vedomosti žalobkyne vrátiť príspevok, hoci to žalobkyňa namietala už v odvolaní voči rozhodnutiu správneho orgánu, a tieto okolnosti mali byť obsiahnuté už v rozhodnutiach správnych orgánov, ktoré však vychádzali z toho, že dôvodom na vrátenie príspevku je odsúdenie žalobkyne a nesplnenie ohlasovacej povinnosti podľa § 103 ods. 1 zákona v tom smere, že úpravu bytu nebude vykonávať spoločnosť TIROSTAV, ale pán V.. Žiadna z týchto skutočností sa napokon nestala dôvodom posúdenia veci súdom prvého stupňa, čo považuje žalobkyňa za prekvapivé.

Žalovaný žiadal prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „odvolací súd“ alebo „najvyšší súd“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu na základe odvolania, ktoré bolo podané subjektom na to oprávneným (§ 201 O.s.p.), v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), ktoré spĺňa náležitosti vyžadované zákonom (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je takýto opravný prostriedok prípustný (§ 250ja ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta druhá O.s.p.). Najvyšší súd na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie, pretože v tom nevidel rozpor s verejným záujmom, nepovažoval to za potrebné a dokazovanie nevykonával (§ 250ja ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd, ako súd odvolací, po preskúmaní napadnutého rozsudku v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je v plnom rozsahu dôvodné. Najvyšší súd preto rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Podľa názoru odvolacieho súdu sú dôvody odvolania týkajúce sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia krajského súdu opodstatnené, pretože sa krajský súd nevysporiadal v plnom rozsahu s dôvodmi žaloby, rozhodnutie odporkyne (rozhodnutie prvostupňového a odvolacieho správneho orgánu tvoriace jeden celok) nepreskúmal po stránke formálnej aj obsahovej v medziach žaloby a preto aj rozhodnutie o

zamietnutí žaloby je založené na neúplnom zistení stavu veci a na nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu povinnosť vrátiť peňažný príspevok na úpravu bytu bola žalobkyni uložená podľa § 65 ods. 19 zák. č. 447/2008 Z.z. a § 104 ods. 1 písm.b), ods. 2 a ods. 3 zák. č. 195/1998 Z.z. Rozhodnutie vo výrokovej časti neobsahuje skutkové dôvody pre vrátenie príspevku.

Ustanovenie § 65 ods. 19 zák. č. 447/2008 Z.z. upravuje, že na povinnosti a lehoty súvisiace s jednorazovými peňažnými príspevkami na kompenzáciu, ktoré boli poskytnuté podľa zákona účinného do 31.12.2008, sa po 31.12.2008 vzťahuje zákon účinný do 31.12.2008. Podľa § 104 ods. 1 zák. č. 195/1998 Z.z., občan, ktorému sa poskytuje peňažný príspevok na kompenzáciu, je povinný vrátiť peňažný príspevok na kompenzáciu alebo jej časť odo dňa, od ktorého nepatrí vôbec alebo v poskytnutej výške, ak nesplnil niektorú uloženú povinnosť a prijímal peňažný príspevok na kompenzáciu alebo jeho časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vypláca neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril (písm. a) alebo podľa písm. b) vedome spôsobil, že peňažný príspevok na kompenzáciu alebo jeho časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril. Podľa ustanovenia ods. 2 § 104 povinnosť uvedená v odseku 1 platí najmä vtedy, ak občan nesplnil ohlasovaciu povinnosť, peňažný príspevok na kompenzáciu alebo peňažný príspevok na opatrovanie vylákal alebo zamlčal niektorú rozhodujúcu skutočnosť. Odsek 3 uvedeného ustanovenia zákona upravuje kompetencie príslušného orgánu na rozhodnutie o vrátení príspevku a spôsob vrátenia. Úlohou krajského súdu bolo, aby v medziach žaloby preskúmal zákonnosť rozhodnutia a postupu správnych orgánov o uložení povinnosti vrátiť poskytnutý príspevok.

Povinnosť súdu vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia so žalobnými dôvodmi nebola v danom prípade naplnená. Krajský súd však vo svojom rozsudku na str. 5 konštatoval, že „sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou žalovaného uvedeného v dôvodoch napadnutého rozhodnutia“. Úlohou krajského súdu nie je stotožniť sa alebo sa nestotožniť s dôvodmi rozhodnutia správnych orgánov, ale preskúmať zákonnosť ich rozhodnutia ako aj postupu pri vydaní preskúmaného rozhodnutia. Odvolanie sa krajského súdu na rozhodnutie ústavného súdu, podľa ktorého všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, v danom prípade považuje odvolací súd za nedôvodné. Krajský súd totiž nedal odpoveď na základné otázky nastolené žalobkyňou, predovšetkým na jednoznačné vymedzenie rozhodujúcich skutkových dôvodov pre vrátenie príspevku a subsumpciu týchto skutkových dôvodov pod príslušné ustanovenie zákona. Podľa názoru odvolacieho súdu bude v ďalšom konaní potrebné, aby sa krajský súd zaoberal zákonnosťou preskúmaného rozhodnutia správnych orgánov v nadväznosti na ich postup v celom konaní o priznanie a vrátenie príspevku, podrobne vypočítť navrhovateľku, pracovníkov prvostupňového správneho orgánu na okolnosti vydania rozhodnutí o priznaní príspevku a osobitne o priznaní zvýšenia príspevku po vykonaní miestneho šetrenia, kto a kedy predložil príslušnému orgánu predfaktúru pre priznanie príspevku a faktúru pre priznanie zvýšenia, vyhodnotiť kedy a za akých podmienok bol príspevok žiadateľke vyplatený, zistiť, kedy a aké oznámenia mala žalobkyňa voči správne orgánu splniť, kedy a akým spôsobom bola o takej povinnosti vyrozumená, kedy a akým spôsobom úrady komunikovali priamo so žiadateľkou pred priznaním príspevku, počas použitia príspevku na rekonštrukciu a počas konania o vrátenie príspevku.

Odvolací súd pripomína, že medze prieskumu rozhodnutia správnych orgánov dané žalobou nie sú obmedzené rozsahom a dôvodmi odvolania žalobkyne v správnom konaní. Povinnosťou odvolacieho správneho orgánu je totiž preskúmanie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu v celom rozsahu, bez zreteľa na dôvody odvolania v správnom konaní.

V ďalšom konaní rozhodne krajský súd aj o náhrade trov celého súdneho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.